

და ყურძენი ერთს ადგილს მოუ-
ტარებენია, რომ ჩარჩენს არ დე-
ტაქსით. რაცა პოლიცია მიხუ-
და ამ საქმის თამაზე ჩემს
დაწერა მოუწოდებენ, ჩარჩენს უკ-
ნაღობი და გაწვდილენ

მიდის და ვაგზებში მოვაგებ ხელ-
სი იმ ზომამდე ყოველი დამწებუ-
ლი ჩარჩენისაგან, რომ ვერც ერთს
ვერც გაუხუცილი ოქმზე ხელის მოწე-
რა, პოლიციის თხოვნისამებრ, და
ამის გამო ოქმზე ვეღარ დაწერი-
თი. ბოლოს ის-და დაწერილობ-
ით, რომ ყურძენისთვის პოლიციელი
დაუწყებიათ ყირაულობა და უკ-
ველამ, ვინც ყურძენის წასაღებამ-
ოცივს. შევაყრის.

თუ რა დღის ზიანს აძლევდა ხალხს
ჩარჩენი, ეს იქნებოდა სანაწარ, და-
სდენ ამ ამავს გზებით: რომ გლხე-
თაგან ფურს უყრდნენ 60—70 კა-
თივლითა და შენდებ თითოთან
გირაუნებს 7—7 კაპ. ჰულისენ გ. ი.
ფურს 2 მ. 40 კა.—22. 80 კატი-
ვიცაობ.

* თუმანოვის ქუჩების უსუფთა-
ობა განთქმულია, მაგრამ ამასში
უსუფთობა და უსუფთობითა და სიკეთ-
ით დაჯილდოვებულია თუმანოვის
მესამე ქუჩა. ამ ქუჩაზედ არც ერთი
ფანჯარა არ არის, ასე რომ აჭარბ
მტკიცებობით, დაღამდა თუ არა, გარ-
დაცა განმტკიცებლობით, მტკიცებუ-
ლად უწინაშე ამინდითა და სადმე
უსუფთა უნდათ; თუ სადმე დაღამდა,
უსუფთაობა განმტკიცებული უნდა
აჭარბოს და ამ ქუჩაზედ სიკეთობის
თავის სახელი, თორემ, თქვენ მტკი-
რით, თუ სადმე ტრალბინ ჩაყარა,
სამაღდა გავტყობდნენ. სამიჯტყობ-
ობის ხომ უარსებდა გააჭირა საქმე; ამ
ქუჩაში ირი სამიჯტყობა ერთს ად-
ვილებს და როგორც მივანდობლას და
უხატებორო ქუჩაში კინორა და უქმე
ხალხი აქ იყოს თავს. წარმოიდგინეთ,
მანდროსებთან ამ თავგანთილ ვაჭა-
ბანების ბინძურის ლაპარაკი, და
ყვირილის შინაში ქუჩაში ვერ გამო-
დის. კარგი იქნებოდა, რომ ყურადღება
მიექციონ, ვისიც ჯერ არს...

* 11 ოქტომბერს მავი მხან-რდომ
პოლიციაში გამოხატა, რომ სამიჯტყობი
ქუჩაზედ ჩემთან მიმდევრე ქუჩის-რდომ
და ქუჩაზედა ახალი ადამი-რდომი
რე თავიდან და ახანარი თუ უარს
არ დაბარებოთ, საქარავილო დაი-
რებებოთ.

განა თავდა-ზნაურთა წინამძღო-
ლია მოვალეობა მხოლოდ ის იყო,
რომ გაემტკიცებოდათ დასახა და
სამართლიანის სასჯელის ავილებე
ფიზიკური მუდამ? განა ამისათვის
სადაცმდენ ერთმანეთის მარტო-
მკაცრის მტკიცებუ და ეს ანაწილებ-
და რა მტკიცებულ ნაწილად ზგენს
თავდა-ზნაურთაში? დიდი რომ წინა-
შესა, ვისი ამსხუდა, რომ სწინამ-
ძღოლითა თანამდებობის დიდს და წმინ-
და მოვალეობას აკისრებდა უარსა? ვი-
ლას ამსივდა, რომ იმის უნდა გზარ-
თავის წოდების წარმატებისათვის,
გონებით განმართებობას და ნიჭით
ცნობების გავტყობებობისათვის, მათ
უნდა გაემტკიცებებოდა მმართველობის-
სათვის ყოველი საქორება თვის
წოდებისა და კანონისაგან უნდა
მოეზობებოდა მმართველობის წარმატ-
დებულთაგან შეწყობა და დანაწი-
ბა, ისინი ყურ მხოლოდ უნდა ყურ-
ილდებენ, რომ როცა მმართველობა

ქუჩი ქალის ტანსაცმელს მიმართს 100 მან-
კატივლით, 60 მანკატივლით შალი და
სხვა ნივთებით, სულ 320 მანკატივლით.
დაწანა შევნი შევაყრის.

ზაქმი იმპატიუსა და რაბინი მ- ზაზარბა

(დასასრული. ი. ივგინა # № 216)

მეორე სიზმარი. ისევე ამ ეკლესი-
იდან ერთი წი ლოდ ჩაქმული მშვე-
ნიერი ქალი წამოვიდა ჩემსკენ. რომ
მოხალდა, დაღამდენს მივამხსავსე
და ვთხოვარ, დღედაც, რა გნებდა
მეთუ. მიმასხედა, მარტა რედა შენი
აინ ვარ, ყველას დედა ვარო. ჩემი
შელოვნი რომ გამოგვჩაგენ, რატომ
არ შესარდულ, რაც ვიბრახე, რომ
გადილხე, რატომ არ წამოიღე წამა-
ბელი ჩემბაწარა. წამიჯტყობა, მიმ-
ხსენებდა იმ ადგილას და თითონ ისე ავი-
და, როგორც ის ყმარვოლები. რომ
ავიდა, დამიძახა, ამოიღო და იმან-
ცი ამიყარა, როგორც მამინ ამიყარ-
ენს. თითონ შექმანდა, პატარა ხანს
უყარ ისე გამოვიდა და მიბარა,
დაღამდენს შელოვნი, ეკლესიისიანა,
აქედელი ახალი, წაფილები ზემოდ,
მალა, ჯლისი თაფლითა, ვუთხარა,
ჯერ აქაც ჯლისისაგან გული ვამისდა,
წაფილს ამოვიღე, მანდ საღ შენი-
ვანდი მეთუ მარ-სულა. ნუ გეზინანს,
ავალითა. მოწარმადი, კანის ბოლო
გამოიღე ქამარბა და ისე ამიფარინა
და წამოიბარა, როგორც ქალადი.
რომ ავიღე კლდის თაფლი, დაშაყრ-
ისის ადგილს და მიბარა, მიბარებდა,
აქ ბეჭდის ხანავ და იქიდან უკვე-
ლხის დანახაობა. ვგუბსებუ, ხელით
ხმს ვერ მოუხარა და იარაღი მე არა
მავს-მეთუ. როგორ არა გექს, მი-
იხედ-მიიხედებო. რომ მიიხედებდ,
გარტყებდ-ქი მეწეუა თობისა და ბა-
რიც. ავიღე. რომ მიბოზებარ, გამოიღე
რაბ-სუბინარი ქე, როგორც მამსიეს,
წილოლი თობა ანდა ზედ. რომ ავი-
ხადე, ბუბარია გამოიღა. ამა სიჩა-
ხედე, რომ არსადღებ სინაფარა ჩავი-
დესო. ჩავიხედე და დაინახე: ტახტზედ
სულ ლამისი ვიხედა ამდამინი და გჯა-
რდინდა გულზედ ხელდენი დაწერ-
ული წყუ. ცე ვიანო, კაცი იყო
თუ ქალი. ხუთი დღისა, კაცი არა-
თუბელი კლდეტარი იდგა: ერთი თ-
ვით და ოთხიც აქეთ იქით გვერდებ-

ამაღის რიანამდე ციცილების შემოხლო-
მეუდებელი კვაში ჩავსულიმდენ
მა თემი მიმართებობას და, თუ რამე
განზარბა ამ უნებელით, საზოგადო-
ების საწინაღობი ბიჯი იქმნებოდა ვად-
დებელი, მაშინვე შესაჯური ახსნა და
ჩრტვე უნდა მიეცათ გარემოების უმე-
ცრობათვის, რომ შეიძლე უადრდეს
და უდროო ციცილების ერთბაშად
არ დატყობდა თაფე საზოგადო-
ებისა. თქვენს თავდა-ზნაურობის წინამ-
ძღოლებს თვისი მოვალეობის დაფა-
რება, თვისი ღირსების დაცეა რომ
შესწილობდათ, თვისი თანამდებობა
მეწარმე მინიჭებულ სიადრულად დაე-
ყურებინათ და საზოგადოების მიმართ
კუთხე გულ-შემატკიცებარ ყოველი
ყურენ, განა ზემოხსენებულის მზარ-
დებობის გავწევა ძველი იქნებოდა
მათთვის მაგრამ საქმე არს, რომ
არ შეწყობდა და საზოგადოებისა-
თვისც მათ ბიჯი ბრუნვა მოუხერ-
ხებოდა იყო. ხომ მოუხერხებოდა, არა
—ჩრისაგან მხოლოდ ღმერთმა შექმნა
ჩრამე, თორემ კაცს ასეთი საწარმო
აქადავდა არ შესძლებია. წინამ-

ზედ. წყარისაღის სინთლებს ხომ ან-
გარიზი ამა ჰქმნდა. რომ ავიხედე,
მიბარა, რა-ქენი ვერ დაინახე და
ვერ იცინო; შენი ნივთებოა, ამა
კრავდე ჩაბნედე, ვის არის, ვისაც
ექმნებ. მეორედ რომ ჩავიხედე, და-
ინახე, რომ ხელების გამოყვალვა:
მარჯვენა ქვეშ მოკლეა და მარტყ-
ისზედა. თავილები ვადებტარაობა. თ-
ვით დაინახე ის შეკრული ბოზბა,
ყმარვოლებს რომ მასილხე. იმას ვარ-
და, ვარშემე ბევერი სინდრლეტყუა.
რომ ავიხედე, ვუთხარა, ის ნივთები
თავით უწყებია მეთუ. ის ვისი-
დრე სულ შეწინაო, მერვე ვუთხარ,
ვინ ხას დანახებდეს მეთუ. მეც და
ვეც ხეისი ქვეშ ვარო, ვერაწარ-
მას წაგარაბეხეს და, რაც ღმერთმან
ინება შეწინდი, იმას ვერაწინ გამო-
ვყარავსო. ესელო რომ კინე არის,
ის ძველია და ნუ ეტრბობი, უნდა
ახალი კინე გააკეთო მარჯვენად
პლანა* მოკლე, როგორც უნდა
გაკეთებო. ის რატომ, რომელიც გქონ-
და, იმით უნდა იმეორე და ესე-
ლოების კინის ბრუნა* მიგნა. წა-
მოვიღო ერთად და სოფელიან რომ
მოვიღე, ის ეკლესიისში შემანდა
და მე იმ დროს ამდამილებო. ვაფი-
წერე პირჯვარი და ჩავივარდი ფიქში,
მერვე ვიხედე, ვის ექმნებ-მეთუ ჩნ-
საწინადა კაცებმა ბოზბის, თამარ დე-
ლიდოვის სადღეს ეტყებო. სწორად
ც უნდა იყოს-მეთუ, ვიფიქრე, მე-
რე გრძობა ჩემთვისადა მკობა, შევი-
ძლიან, ბუბარის ალოგი იბოჯორო. იმა-
და სუქვა, შემიძლიანო.

შეიძლე ძალიან დაეწერე, მაგ-
არ ყურადღებობს ამ ვადრდელი. მაგ-
სანაწვე მრტყებელი და ხალხისა: უ-
კრავილი გიძე დამიძახებდენ და სასუ-
ლოდ ამიღებდენ. ამასამბო წე-
ლოლი ვადრე, მაგრამ მაინც სულ
სამიჯტყობი ვაყუთი უნდა და ჩემი ცუ-
ლი. მეუბნებოდნენ, რას უყურებ,
რატომ არა მოუბოზო. ვიცავი საქ-
მეს ავადრედი. სულ დაეწილები
დავლილი, რომ ვაგებობდა, მაშ
შეიძლე მასილს დამიძახებდა და მე უმე-
დგე ხალხისადა შევიქენ. ბევერი ხალ-
ხი მოვიდა, ზოგი რას მეუბნებოდა,
ზოგი რა ჩრტეას მამსილხე, მაგრამ
ჩემს თვის არავისი ჩრტეა არ უდგ-
ბოდა. მუშაობის დროს კლდეტარი
მოვიღებდი და იმხდენ, რას წაყალი
ვაყუთებელი, ვადრე ვადრე, დაი-

ძლიოთა უმეტესობის ზნებოა სწორ-
ედა არა-ჩრამის წარმოადრდენდა. იმა-
სრულიად არ შეწყობდა, წინ წარ-
სების ცილი-დღობობას, წინ წარ-
ვიღობა და ვანართებისათვის. იმა-
თვით ქვეყანა თავისი საყუარბი
მე-სათვის ვერთან ვარჩილი და
ვთქვადე ან მოსილილი, რომ
თავდა-ზნაურობის იმთ-მეტე მზარ-
ვების არა შეუძლია, იმთ-მეტე რიანს-
მე საქმის, სასიყუარბი იქმნებოდა იგი,
თუ უცეთობა, დაწყება არავის შეუ-
ძლია. ისინი მხოლოდ თავის თავისა-
თვის მზარეულებო?

მანინ, როცა თქვენს თავდა-ზნა-
ურობას ასეთი წინამძღოლები ადგე
თავს, სწორად მაშინ ეტრებოდა ამ
წოდების თავი და პატარანი, ვაგებე-
ლად და თავისი კაცები. ის ს დრო
იყო, როცა ეც წოდება სამედიკო-
გონივრებოდა ძველს წეს-წყობილებს
და ახალს და უცხო ციციების გარ-
ეხილვის სწავლად ფესს. ეს ს დრო
იყო, როცა ეცით ათასის წოდებო
ნანდრებულები ციციების გვება ერთ-
ბაშად უნდა შეეცალა და სხვა ნაი-

მეტრეველი, მაგრამ მე სინდრლას ვა-
ნობიდა და ისე ვმუშაობდი. იმ კლდის
გაკეთებელი, მანც ნება არ მიეცე-
მითვის მივიღოდი, მამიდე მივიღოდი, და
იმას რომ დაღრედი, მუშაობდა ვად-
მოდი და, როგორც ქალი, ისე ამქონდა
მასობა. ჩემი ცილი ვადრე ვადრე, მას-
ლობა ჩემი პოლიცია ვადრე. ამ ერთს
წაყლიწად ამის მეთუ საქმე არ გა-
მეკეთებო. თვის დღეს და სწორად
ნანდრე ვადრე და სტყუარბი. იმ დროს
ცემუშაობდი და ერთი ცვარც არ
დამეკებო.

ამ ცვარც, მეღმეკენ მიბიზრა-მეთუ,
რომ მამაშენი თითხი ჩამოუშვითა.
ამხედ უარი მიბიზრა: მამაჩემი-ქი არ
იყო, ვიღაცა მესხ ჩამოქმედეს და
იმას უნახავს, რომ მიცაღებულელი
წესს იტყობს ტახტზედა, ამეთობი
იტყობს სავარძლებს უღვია და თავით
ნახავს დღეობების სურათი და ხალხი
მკლითა და დღდრინი მარლის ქვები
უწყებო. ამხედ რუსეთში აწინა-
ბას. იქიდან მოიწერეს და მარლის
ქვები-ქი არ არის, მარკარლის ქვე-
ბა არისო. ესელო ვიღაც ვახე სინა-
ჩი, რომ ის ემკლეთა ჩანგებუ-
ლია. ესეი ნანდრელი უნდა იყოსო.
მე ვიცილი, რომ მთავრობას დიდი
ხანა უნდადა აქ კინის ვაგებობა,
ისინი თუხანს ამდღენდენ და ერთი
ბერტყარი მოიყენებს, მაგრამ ვერაწინ
მიუღვია.

შეცჯერ არ ახსელვარ, მახრის
ფურისისაგან ნებას ველო. ვაგებე-
მახრის უფროსი რომ მოეჭურის,
ახალ-მეთუ? ჯერ მიბიზრა, რატომ
და მერე მოკლე, თუ-ქი თითონაც და
ხალხი ახსელვარ, მაშინ ავალო.

მხანველები ბევერი მოვიდა, სწი-
რავენ წმინდა სამოლესა და ზოგ-
ერ ფულგესსო.

ეტყობდა, რომ ფულისი მოეყარა
იმა, ხელი უყარ ამ წაულო, როცა
ფული მიეცე.

შეცჯერად შემიძლიან ამ ნარი
კინის ვაგებობა და სხვაანაც მიბა-
რებენო.

ამს ვაგებობების შეიძლე წაიღე
რწმინდის უფროსთან უნდა ეტყობ-
ოდა, თუ რა მდობარბობა იყო საქმე,
რომ შეიძლე უფროსის სიყუარბი, მე სხვა-
ნარიად მიბიზრა სინდრლი, კინე წა-
ვედი, ვნახე ვაგებენ, ახლის ნება-
ობა. მუშაობის დროს კლდეტარი
მოვიღებდი და იმხდენ, რას წაყალი
ვაყუთებელი, ვადრე ვადრე, დაი-

რი კაცი რომ უნდა დავიკრა მმართ-
ებლობასთან და თქვენს საზოგადო-
ების სხვა-და-სხვა წოდებისთან, ახალს
ციციებისა ახალი გზა და სასუფო-
და უნდადა და ვინ მიიჩნებდა ამ
ერთს და ამ მერეს თავის თავისა-
თვის უარეუფელს და უხედულის თა-
ვად-ზნაურობას? ამ დროს რომ მის
ამბილები კაცი და რომ მრტყობ-
და ვაგებობდა მოღვენი ციცი-
ლობა, განა შეიძლებოდა, რომ ვინ-
ღა და ნივთების სიღატაკის თა-
ვად-ზნაურობის თუ უცერად და შეუც-
თიყებო?

თქვენს თავდა-ზნაურობის მეთუ,
ამ დროს ყოველი წოდება თავის თა-
ვისათვის ზრუნავდა და, რაც-ქი შე-
იძლებოდა, იმით მოთავით თავ-
გადილებდნენ იყვენ, დროს შესაფ-
ერად დაწერილი დავობა. სამავად-
თოდ დავასახლოდ თუნდა სამდღე-
ლობა. დღდრელი-მთავარი იმერეთი
საწაყლიწად იტყობ, სან-სამავად-
შეკრებულ ხოლმე სამდღეობებს,
უხადებდა და განმარტყობდა: ესა
საქობო, ესა სასარგებლო თქვე-

გას კლდეზედ ვადუტებობა კინე, თ-
ითონ კინე, მართლობა, მაგრამ არის
ვაგებობები, მანც ნება არ მიეცე-
თქვენ ნება დაურეგულად და ამის-
ათვის ვახეობო, თქვენი მიზლე ვინ-
მე ვადრეხანობო, იქნება არბოლო-
ავტორი მამ იყოს, ამ ნება უბოძო
გუბრისა მეთუ. ჯერ-ჯერობით არა-
ფერი პასუხი არ მიმსილიათო.

დაწერილობით ამავი და ვარე-
ბო და ამ საქმის ჯერ მხოლოდ ასე.

იყ, დასამიძე

ნ ა რ კ ვ ა ი

(გურნალ-ვაჭირობისაგან)

ბაქის გავს. ჩაიუნი* ში ვიღაც
მეწველურბანები გამოჩინდენ, რა-
მეწველურ ბაქის ვაჭირობებო ქარ-
თულის, ვინსაწინადა მინდრეთი, რა-
ცხივარბობა და ამბებით არათხედ-
და, ვევერის* წერილებით ხმირად
სარგებლობენ ხოლმე თავისი
ფულეტრანისათვის. ის უკანასკნელს
ფულეტრანში რასა სწერეს, სხვათა
შორის, ამ ვაჭირობის ერთი ამსახ-
ბა თანამშრომელი მ. დ. და მამა-
ძისა და მ-ნ მ. მთავარბანების
შუა მტყუნად ვანდობის შესახებ.
მეწველურ ბაქის სინდრლას და გე-
რბობის გამო ლაპარაკობს ამ ვა-
ჭირობისაგან:

ვაჭარ ვაჭირობად მოვაჭრებმა
ერთი მხარეთი, იმით, ზღადავანაზე,
შეწესებულა (*Пашты—თუ) ჩავიხედ-
ედი, იმ დასაბურთა, რომელმაც მ-ნ
ბრეკან მანავი ითხევე, რომ დასაბურ-
თა*სურათი, არ ვითო-ქი რომელიც
ვადრე-ფურისა. ხომ ვთხოვე, რომ მუ-
ნად ვაგებოდა სამედიკო-ლოგია
და მ-ნ რედაქტორა* ამ ვაჭირობა იტყ-
ობის თანამშრომელა მ-ნ მთავარ-
ბანებო, ამაღ ხალხის ცი ვაჭი-
რება ამ თუ იმ მიხედით თაფლად იქნება
ვაჭირობო. ჩემი წინასწარტყობა
გამოხედდა, თუმცა წინასწარტყობად
ახალსდეს ჩამოვლით თაფ. დაწენ, რომ
შეწესებოდა იმითი მათი, და მ-ნ
დაწინადადებო თვისი მისი რედაქტორი
მ-ნ მ-ნ მ-ნ, რომელსაც ახლად ამის
დასა საქმეში სწორად იმდენე ვაჭ-
ობის, რამდენი თითონ მისი ბაქის. მთა-
ხედე, რომ მამამართლები ჩემთან ამ-
თუნდენ ვერალო, ჩემს სახელს ჩემ-
ბუნდ და ჩემ სტუმრები იყვენო—სწო-
რად არს, როგორც სამართალ დად-
სიანი ხოლმე ერთს სწო... ამბობუ-
ლის რედაქტორის მოწინააღმდეგე, რა-

თვისა. სამდღეობებიც ვიკრებოდა,
და ჰეიჭობოდა, მსგებობად ვად-
დენდით და უღვინდაობა ვანიჭო-
ხედა ხოლმე თავისი მდობარბობას.
მერე შემხედო, რა მშვენიერი შე-
იძლე მოკლე ასეთი სიტყვების თავის
თავისათვის ზრუნებისა. ქუთისის სა-
ცაქობო სამდღეობებს უზარბაზრი
სასილოლი სამდღეობები. ამ გვარ-
სანიითობო, ამათ კიდევ საწარ-
მისაწარმებლობის სახესს და, სტრ-
ული იმდენ ვაჭებს, რომ ეც პატარა
საქობო სამდღეობები ახლო მომა-
ვალში ვადიდებოდა, იტყ იმდენე
ქალი იქნებოდა მოსაწყობი, ჩამდენ-
ცხლო ვიყ სწავლობს (700) ქუთისის
სასილოლი სამდღეობები. ამ გვარ-
სავე ზრუნვაში დღეს ვერა-სამდღე-
ობის მდღეობა-მთავარი. აქვე უნდა
მოეხერხებოდა სწავლისათვის ზრუნვა და
მა-ქაქობებსა. ისინი თავისი ხარჯი
წინასწარდ მამამამდღეობს კლასებს,
სამართლობა, საქაქობა და სატყობი-
სასწავლებლებს, სკოლისათვის სახ-
ლებს იმუნებენ, ავგობობს იმდენ

